ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд аймгийн Байгаль орчны газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХОА-2025/069/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2025 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: boldbaatarkhu@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас: 70432545 Цахим хаяг:tsetsegsurena@audit.gov.mn Аудитор: Гэрэлт Хөхийн тэнцвэр аудит ХХК-ны аудитор Б.Бадамцэцэг Утас:99062042 Цахим хаяг: gerelthuhaudit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХОА-2025/069/НА-СТА-ТШЗ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2025.02.25 № 2/53

танай ____________-ны №____________-т

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН
ДАРГА Ч.НЭРГҮЙ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Ховд аймгийн Байгаль орчны газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын даргын 2024 оны 04-р сарын 09-ны Б/26 тоот тушаал, Ховд аймгийн ЗД-ын 2024 оны 10 дугаар сарын 24-ны Б/146 тоот захирамжаар хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласны мөнгөн урамшуулалыг 21 албан хаагчдад 136,146.9 мянган төгрөгийг олгожээ.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Аудитыг гүйцэтгэхэд материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр, тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 7 зорилтын хүрээнд 50 арга хэмжээ төлөвлөснөөс гүйцэтгэлийг 95.3 хувийн биелэлтэй гэж дээд шатны төсвийн захирагчаас дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**221,435,000.00**	**227,149,590.91**
33	**АВЛАГА**	40,930,200.00	00.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	100,000.00	00.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	40,830,200.00	00.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	180,504,800.00	227,149,590.91
351	**Түүхий эд материал**	00.00	00.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	7,084,000.00	5,638,000.00
354	**Хангамжийн материал**	173,420,800.00	221,511,590.91
35410	Бичиг хэргийн материал	180,000.00	99,000.00
35420	Аж ахуйн материал	6,899,500.00	56,126,490.91
35470	Бусад хангамжийн материал	166,341,300.00	165,286,100.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**640,340,861.30**	**819,777,789.99**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	640,340,861.30	819,777,789.99
392	**Биет хөрөнгө**	81,381,361.30	260,818,289.99
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,341,520.00	3,341,520.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,670,760.00	-2,004,912.00
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	39,606,136.00	117,560,823.95
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-35,543,979.82	-9,183,169.22
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	140,380,114.65	209,366,587.32
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-94,048,344.65	-91,370,325.99
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	40,460,184.93	31,739,570.14
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-28,204,225.77	-14,853,234.53
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	21,500,000.00	21,500,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,439,284.04	-5,278,569.68
393	**Биет бус хөрөнгө**	558,959,500.00	558,959,500.00
39301	Програм хангамж	1,450,000.00	1,050,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,450,000.00	-1,050,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	558,959,500.00	558,959,500.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**861,775,861.30**	**1,046,927,380.90**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**40,830,200.00**	**399,538.02**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	40,830,200.00	399,538.02
413	**Өглөг**	40,830,200.00	399,538.02
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	00.00	399,538.02
4136	**Бусад өглөг**	40,830,200.00	00.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	40,830,200.00	00.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**820,945,661.30**	**1,046,527,842.88**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	820,945,661.30	1,046,527,842.88
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	666,659,446.13	666,659,446.13

51101	Өмч: - төрийн	107,699,946.13	107,699,946.13
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	558,959,500.00	558,959,500.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	154,048,172.10	379,630,353.68
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	154,048,172.10	154,350,034.10
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	225,280,319.58
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	238,043.07	238,043.07
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**861,775,861.30**	**1,046,927,380.90**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,215,398,800.00**	**1,608,125,293.08**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**190,286,400.00**	**284,829,574.08**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	190,286,400.00	284,829,574.08
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,185,500.00	8,006,080.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,185,500.00	8,006,080.00
1200017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /Үндсэн хөрөнгө/	00.00	226,372,728.17
1200018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /Бараа материал/	00.00	50,450,765.91
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,025,112,400.00**	**1,323,295,719.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	81,255,700.00	156,350,919.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	32,191,000.00	10,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	46,330,200.00	145,350,919.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,734,500.00	1,000,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	943,856,700.00	1,166,944,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	943,856,700.00	1,166,944,800.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,053,886,393.21**	**1,373,357,135.87**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,053,886,393.21**	**1,373,357,135.87**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	948,097,428.26	1,203,621,775.79
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	742,916,486.17	960,793,568.71
210101	Үндсэн цалин	412,957,740.20	537,918,906.46
210102	Нэмэгдэл	290,056,330.08	326,091,222.25

210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	15,071,999.60	26,560,000.00
210104	Урамшуулал	24,830,416.29	70,223,440.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	91,480,998.88	119,316,382.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	63,660,703.00	83,278,351.85
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,468,437.61	9,662,176.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,974,719.96	5,179,853.89
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,307,012.11	2,019,015.78
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,070,126.20	19,176,984.71
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	00.00	721,000.00
210304	Байрны түрээс	00.00	721,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	41,028,078.00	28,844,015.00
210401	Бичиг хэрэг	671,000.00	827,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,832,260.00	18,032,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,355,370.00	1,130,650.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	270,000.00	138,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	14,899,448.00	8,714,625.00
2105	**Норматив зардал**	2,870,000.00	2,961,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,870,000.00	2,961,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,159,000.00	5,895,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	323,300.00	3,280,000.00
210604	Урсгал засвар	835,700.00	2,615,600.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	20,527,000.00	35,256,400.00
210701	Гадаад албан томилолт	00.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	20,527,000.00	35,256,400.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	22,932,720.00	7,523,048.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,313,940.00	4,435,850.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	136,895.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	194,580.00	170,775.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	90,825.00	239,203.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	41,300.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	40,000.00	100,300.00
210807	Газрын төлбөр	2,046,660.00	2,046,120.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	68,520.00	76,800.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	25,183,145.21	42,310,761.85
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	00.00	00.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	639,400.00	736,100.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	24,543,745.21	41,474,661.85
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал	00.00	100,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	105,788,964.95	169,735,360.08
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	62,505,200.00	141,962,919.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	57,060,200.00	00.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	136,146,919.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,445,000.00	5,816,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	43,283,764.95	27,772,441.08
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	43,283,764.95	27,772,441.08
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**161,512,406.79**	**234,768,157.21**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	00.00	9,487,837.63
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	00.00	9,487,837.63
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	00.00	-9,487,837.63
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**161,512,406.79**	**225,280,319.58**

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан / төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	666,659,446.13	238,043.07	-43,789,520.92	**623,107,968.28**
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	382,688.11	382,688.11
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**666,659,446.13**	**238,043.07**	**-43,406,832.81**	**623,490,656.39**
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	45,358,029.21	45,358,029.21
C08	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**666,659,446.13**	**238,043.07**	**154,048,172.10**	**820,945,661.30**
D01	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**666,659,446.13**	**238,043.07**	**154,048,172.10**	**820,945,661.30**
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	301,862.00	**301,862.00**
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**666,659,446.13**	**238,043.07**	**154,350,034.10**	**821,247,523.30**
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	225,280,319.58	**225,280,319.58**
D09	**2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**666,659,446.13**	**238,043.07**	**379,630,353.68**	**1,046,527,842.88**

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,028,297,900.00**	**1,372,189,499.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**3,185,500.00**	**8,063,580.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	3,185,500.00	8,063,580.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	3,185,500.00	8,063,580.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,185,500.00	8,063,580.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,025,112,400.00**	**1,364,125,919.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	81,255,700.00	197,181,119.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	32,191,000.00	10,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	46,330,200.00	145,350,919.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,734,500.00	1,000,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	943,856,700.00	1,166,944,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	943,856,700.00	1,166,944,800.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,028,297,900.00**	**1,372,189,499.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,028,297,900.00**	**1,372,189,499.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**922,508,935.05**	**1,161,925,800.92**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	743,016,486.17	960,451,530.69
210101	Үндсэн цалин	410,937,597.57	537,576,868.44
210102	Нэмэгдэл	292,176,472.71	326,091,222.25
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	15,071,999.60	26,560,000.00
210104	Урамшуулал	24,830,416.29	70,223,440.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	91,480,998.88	119,316,382.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	63,660,703.00	83,278,351.85
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,468,437.61	9,662,176.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,974,719.96	5,179,853.89
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,307,012.11	2,019,015.78
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,070,126.20	19,176,984.71
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	00.00	721,000.00
210304	Байрны түрээс	00.00	721,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	32,312,130.00	24,504,640.00
210401	Бичиг хэрэг	746,000.00	726,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,832,260.00	18,032,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,355,370.00	1,130,650.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	270,000.00	138,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,108,500.00	4,476,250.00
2105	**Нормативт зардал**	2,870,000.00	3,231,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,870,000.00	3,231,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	8,625,200.00	10,185,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,411,100.00	7,570,100.00
210604	Урсгал засвар	1,214,100.00	2,615,600.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	20,527,000.00	35,256,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	20,527,000.00	35,256,400.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	22,932,720.00	7,523,048.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,313,940.00	4,435,850.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	00.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	197,400.00	170,775.00

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	222,200.00	239,203.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	40,000.00	100,300.00
210807	Газрын төлбөр	2,046,660.00	2,046,120.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	68,520.00	76,800.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	744,400.00	736,100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	744,400.00	736,100.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**105,788,964.95**	**210,263,698.08**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	62,505,200.00	182,491,257.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	57,060,200.00	40,528,338.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	136,146,919.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,445,000.00	5,816,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	43,283,764.95	27,772,441.08
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	43,283,764.95	27,772,441.08

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан /төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	1,172,944,800.00	1,147,647,900.92
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	1,172,944,800.00	1,147,647,900.92
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,167,104,500.00	1,141,831,900.92
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	980,364,600.00	960,451,530.69
210101	Үндсэн цалин	561,574,100.00	537,576,868.44
210102	Нэмэгдэл	384,043,900.00	326,091,222.25
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	20,446,600.00	26,560,000.00
210104	Урамшуулал	14,300,000.00	70,223,440.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	122,545,500.00	119,316,382.23
210201	Тэтгэврийн даатгал	83,331,000.00	83,278,351.85
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,803,600.00	9,662,176.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,842,900.00	5,179,853.89
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,960,700.00	2,019,015.78
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,607,300.00	19,176,984.71
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	721,000.00	721,000.00
210304	Байрны түрээс	721,000.00	721,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	18,159,200.00	18,106,040.00
210401	Бичиг хэрэг	729,100.00	726,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,413,200.00	12,410,790.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,135,300.00	1,130,650.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	181,500.00	138,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,700,100.00	3,699,700.00
2105	**Нормативт зардал**	3,256,000.00	3,231,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,256,000.00	3,231,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	9,011,500.00	8,985,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,372,300.00	6,370,200.00
210604	Урсгал засвар	2,639,200.00	2,615,600.00

2107	**Томилолт, зочны зардал**	23,761,000.00	23,761,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	23,761,000.00	23,761,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	8,548,700.00	6,523,048.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,441,400.00	3,435,850.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	432,000.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	170,800.00	170,775.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	239,300.00	239,203.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	101,400.00	100,300.00
210807	Газрын төлбөр	4,065,000.00	2,046,120.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	76,800.00	76,800.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	737000.00	736100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	737,000.00	736,100.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	5840300.00	5816000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	5,840,300.00	5,816,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,840,300.00	5,816,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,172,944,800.00	1,147,647,900.92
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	1,166,944,800.00	1,139,584,320.92
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,166,944,800.00	1,139,584,320.92
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	6,000,000.00	8,063,580.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,000,000.00	8,063,580.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	39.00	38.00
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	33.00	32.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	05.00	05.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**156,240,819.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**156,240,819.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	20,093,900.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	6,398,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5,622,050.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	776,550.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,199,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,199,900.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	11,495,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,495,400.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,000,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,000,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	136146919.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	136,146,919.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	136,146,919.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**156,240,819.00**

1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	156,240,819.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	10,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	145,240,819.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,000,000.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 465,718.5 мянган төгрөгийн алдаа илэрснээс санхүүгийн тайланд алдаатай илэрхийлсэн 465,718.5 мянган төгрөгийн гүйлгээг аудитын явцад санхүүгийн тайланд залруулга хийж зөрчлийг арилгуулсан. Үүнд:

Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой:

- ✓ Мөнгөн гүйлгээний тайланд урьд оны авлага болох 40,830.2 мянган төгрөгөөр үйл ажиллагааны орлогоор хүлээн зөвшөөрч илүү тайлагнасан нь
- ✓ Хуримтлагдсан үр дүнг буруу илэрхийлсэн 106,265.2 мянган төгрөгийг залруулсан нь
- ✓ Санхүүгийн байдлын тайлангийн авто тээврийн хэрэгслийг 106,207.7 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- ✓ Үндсэн хөрөнгөнд үнэ төлбөргүй ирсэн автотээврийн хэрэгслийг орлого авч бүртгэлд тусгаагүй 106,207.7 мянгөн төгрөгийн зөрчил илэрсэн

Үр дүнгийн орлогыг Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох төслөөс 2022 оны 08-р сарын 27-нд үнэ төлбөргүй ирсэн автомашиныг 106,207.7 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасаныг

Нийт 465,718.5 мянган төгрөгийг тус тус зөрүүтэй тайлагнасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчимыг баримтлана", 5.1.3- д "жинхэнэ хэрэгжилтийн", 13.1-д "анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв, гаргах үндэслэл болно" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлтөд гарсан алдааг алдаа гарсан шалтгаан, залруулах аргыг тодорхой тусгасан баримт, тайланг үндэслэн залруулах бөгөөд зөвшөөрсөн болон залруулга хийсэн албан тушаалтан гарын үсэг зурж баталгаажуулна", 15.2-д "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.10-т "Аудитын байгууллагаас зөвлөмж болгосон бүртгэлийн алдааны залруулгыг мэргэжлийн түвшинд хянан, удирдлагад танилцуулах, зөвшөөрсөн тохиолдолд тухайн санхүүгийн жил, улирлын тайланд залруулга хийх, зөвшөөрөөгүй тохиолдолд аудиторт үндэслэл бүхий тайлбар хүргүүлэх" заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Аудитаар залруулагдаагүй алдаа зөрчил илрээгүй тул "Өөрчлөлтгүй " дүгнэлт өгсөн.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

4.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл /сая төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс Залруулсан	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох төслөөс үнэ төлбөргүй олгосон Land cruiser 76 маркийн автомашиныг үндсэн хөрөнгөнд бүртгээгүй зөрчил илэрлээ	1	106,2	1	106,2	1	106,2
2022 оны 08-р сарын 27-нд үнэ төлбөргүй ирсэн автомашиныг 106,207.7 мянган төгрөгөөр орлого үр дүнгийн тайланд дутуу тайлагнасан.	1	106,2	1	106,2	1	106,2
Мөнгөн гүйлгээний тайланд авлага 40,830.0 мянган төгрөгийн үйл ажиллагааны орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн зөрчил илэрлээ.	1	40.8	1	40.8	1	40.8
Санхүүгийн байдлын тайланд автотээврийн хэрэгслийн эцсийн үлдэгдлийг 106,207.7 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	106,2	1	106,2	1	106,2
Тайлант үеийн үр дүнг зөрүүтэй илэрхийлсэн	1	106,3	1	106,3	1	106,3
НИЙТ ДҮН	**5**	**465,7**	**5**	**465,7**	**5**	**465,7**

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1						
2	Төсөл, хөтөлбөр					1			
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	**1**	**1**			**1**			